

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

Bd Regele Ferdinand No. 5.

A R A D.

Redacția pentru Banat: TIMIȘOARA,
Hotel „Ferdinand” camerele Nr. 21 și 22.

DIRECTOR:

CONST. I. ȘTEFĂNESCU

Apare zilnic la orele 3 după amiază

Note zilnice

Congresul orașelor se va ține la Arad. Și nu e mult până atunci.

Se spune că d. primar dr. I. Ursu, ar fi luat cu bucurie cunoștință de acest lucru. Se poate, cu toate că nu prea se omoară d-lui cu truda, dar, în fine... se poate.

Ne întrebăm însă, așa modest, a reușit d. primar să-și, dea seama de importanța acestui congres al primarilor din întreaga țară? Se gândește d-sa oare ce-ar face alt oraș în fața unui astfel de eveniment?

Orașul unde se vor aduna toți edilii celorlalte orașe ar trebui ca, dacă nu oferă nici un exemplu de utilă inovație, dacă nu surprinde prin ceva specific, cel puțin să nu ofere nici un motiv de critică, să nu dea ocazia ca domnul primar al cutărui sau cutărui oraș să strâmbe din nas, sau să zâmbească disprețuitor pe sub mustață. (Aproape toți primarii au mustați. Acesta e apajul lor. Și-o cresc pentru că se vadă și pe fizicul lor că s primari. Așa că vom avea la Arad și-o expoziție de mustați).

Orașul va trebui să fie pe atunci (Ar trebui să fie întotdeauna, dar ce să facem dacă nu-ii) nu numai curat: oglindă. (Nu când se uită dom' primar în ea), ci populația întreagă, toți cetățenii orașului să-și dea seama de eveniment și să fie mai binecrescuți.

Cât despre curățenia cealaltă, ne mângâiem cu gândul că domnilor primari nu le va veni gustul să se plimbe prin vre-un cartier mărginaș al orașului. Impresia pe care aceste părți ale multlăudatei noastre urbe, i-ar face-o, ar fi cât se poate de jalnică.

Păzea, dar și-i plimbați numai pe corso!

Ni e teamă însă că vom păți ca directorul de internat cu inspectorul care cum a intrat în edificiu, s'a dus, ață, la... closet. Și după murdăria acestuia a judecat internatul...

Pe lângă puțină bunăvoință însă, d. primar ar putea să ne facă să zicem în aceste zile, plini de satisfacție: „Iată cum ar trebui și cum ar și putea să fie orașul nostru!” Ne temem însă că primarii veniți aici la congres, vor lua fotografiile pe cari le vor expune în orașele lor, sub inscripția: „Iată cum nu trebuie să fie orașul nostru!”

Și ne așteptăm la așa ceva. Nu prea a dat, acest oraș, dovadă de mentor sau exemplificator pentru alte orașe. Nici pentru el nu-i vrednic!

Capacitatea domnului primar, spiritul d-sale de inventivitate și puterea de muncă, vor fi puse la grea încercare.

Îi dorim isbândă! Dar să nu ne facă de ris, c'apoi...

Mențiunea nejustificată a statuilor ungurești datorită lipsei de tact a comisiei interimare, continuă să preocupe intens întreaga opinie publică românească din oraș și județ. Dovada o formează scrisorile ce le primim zilnic și n care ni se cere să pretin-

dem Comisiei interimare, stereotip, ridicarea și a celorlalte două statui ce au mai rămas verticale și sfidătoare.

„Ce — se întreabă un corespondent ocazional al nostru — ungerii nu ne-au stăpânit destul, ci și acum să ne ofenseze chipurile de bronz ale unor oameni de-ai lor? Să ne aducă aminte de tot ce-am suferit din partea lor?”

Să se ia jos de acolo și să se arunce în Mureș! Iar dacă domni de român cari sunt în comisia interimară nu vreau să hotărască lucrul acesta, să plece din fruntea orașului și să lase locul la alții mai curajoși, mai români de cât ei!”

Credem că nu mai e nevoie să comentăm nimic. Indicațiunea e dată: ori se iau statuile, ori să plece comisia interimară!...

P. Sel.

Elevi

De trei zile străzile Aradului sunt invadate de uniforme diferite colorate, de puști și puștance între 10 și 20 de ani.

Circulația de pe străzi, intensificată de reparația tinerelor vârstare de nădejdi viitoare, dă orașului un aspect mai... viu.

Din registrele de înscriere ale diferitelor școli din oraș, se vede că numărul elevilor a crescut simțitor.

Ar trebui să fie acesta un motiv de bucurie. Ar trebui să fim mulțumiți de faptul că numărul analfabeților scade din ce în ce, și deasemenea, de aviditatea de cultură a neamului nostru.

Ar trebui!...

Ne gândim însă cu ocazia acestui nou început de an școlar că această bucurie nu-și are rostul. Nici 20 de procente din elevii înscriși nu sunt îndemnați de dragostea de cultură, de setea de a ști, ci vândători, prin ei sau prin părinții lor, de situații, de trai „fără muncă”.

Școala de „Arte și Meserii” e o instituție aproape virtuală. Românului nu-i trebuie meserie. Fiecare elev are, când se înscrie la școală, siguranța că va deveni cel puțin ministru sau... consul (cei dela S. S. C.) Despre pericolul șomajului al cărui Moloh îi așteaptă cu gura căscată, s'a scris destul.

Un alt pericol îi amenință însă pe acești elevi, tocmai în timpul pregătirii lor.

Internatele sunt din ce în ce mai goale. Elevii se plasează pela gazde, în oraș. Și cum cei mai mulți sunt săraci, locuințele bune și la familiile mai de mână întâia, le sunt inaccesibile.

Se infundă deci prin cine știe ce cotinete, prin camere igrasioase, întunecoase, mobilate sumar și murdar. Ei nu-și dau seama de prețul sănătății. Și-apoi îi vezi peste câteva luni plimbându-se pe străzi, „cu

(Continuare în pag. III).

După obrăznicia lui Bazilli

Revenim asupra unei povești, asupra căreia am mai scris, nu din lipsă de manuscris, ci din dragostea pentru o nație ce se cheamă românească, obișnuită pe propriu-i pământ de o clică de indivizi certăți cu bunul simț, fofilați cu coada între picioare pe lângă codurile justiției militare, și pe care azi o politică meschină, pornită din indiferent ce motiv îi coștoează în fruntea bucatelor, în timp ce bieții români, intruși în țara lor, nu au ce mânca. Este vorba de cazul ilustrului domn Bazilli, nu cel din Bărbierul din Sevilla, ci al sopranelui dela Oradea, al cărui tupaș întreține orice închipuire.

Plantat ca o ploșniță în fruntea uzinei electrice, de

unde inghite lefuri, jetoane, puncte de beneficii, foarte grase, are impertinența să critice un act de autoritate, isvorit din însăși nevoia vitală a Statului, de a se curăți de paraziții șovinisti.

Acestui celebru don Bazilio i s'a așezat cenușă pe creier, sau i s'a urit cu binele?

Uită se vede de un dosar din vremurile în cari românii mureau mușcând pământul pentru făurirea idealului național, când domnia sa a găsit cu cale să ardă în cuptorul locomotivei câțiva naționaliști.

Sunt lucruri cari, citite într'un roman de Edgar Wallace, îți ridică părul și indignează prin fantezia autorului; la noi e adevăr trist și amar, amarul unei

nații încălecate de bandă de nechemăși, sprijiniți de demagogi cu pumnii striviți de lovituri în piept, în invocarea unui apostolat visat într'o noapte înainte de alegeri.

Autoritățile nu văd? nu aud?

Surdismul nostru caracteristic trebuie să înceteze odată; trebuie ca cei în drept să întrebuițeze mai mult săpun în spălatul urechilor de cleiul, care le astupă timpaneile; trebuie ca indivizii de teapa sopranelui Bazilli să fie apucați frumos de gât și să li se facă vânt cu piciorul într'un loc cu carne macră, afară din instituțiile pe cari le subminează, dacă altceva nu se mai poate face.

Ion Moraru

Teatrul comunal era să ardă

Marti înainte de masă teatrul comunal era să ardă. Era să ne scăpăm de el...

Cineva a aruncat un capăt de țigară aprins, prin grătarul care acoperea ferestruia dela pivniță. Cum pivnița era plină cu praful de lemn, acesta a luat foc imediat începând să afume.

Jarul era deja binisor întins și fumul ieșea din abundență prin ferestruica-grătar de pe trotuar, când d. Iancu, directorul poliției, trecând pe-acolo, a băgat de seamă.

Intâmplându-se ca să fie prin apropiere și un redactor de-al nostru, d. Iancu l-a chemat să-i arate cam ce s'ar fi putut întâmpla dacă d-sa, sau alt om de bune intenții, n'ar fi observat fumul, și-apoi s'a dus să atragă atenția celor datori să stingă jarul care promitea...

Imbecilii insensibili

De foarte multe ori, trecând pe lângă astfel de grătare în trotuar și uitându-mă în jos — probabil din cauza unui gând care mă supăra — m'am gândit că fac foarte rău cei cari țin în pivnițele cu ferestruie la stradă, materii inflamabile. Se poate ca din pură întâmplare să arunci restul de țigare și să cadă înăuntru.

Dar în afară de asta, se găsesc imbecilii cretini cari ar trebui numai să facă spume la gură pentruca publicul să-i cunoască, acești idioți, aruncă inadins țigări aprinse în pivnițe, pentruca să vadă cam ce rod va aduce îmbălata faptă a stupidului lor creier. Aceștia ar trebui arși pe rug ca'n evul mediu, în cazul când sunt surprinși.

E generală, de altfel, nepăsarea cu care privim bunul apropielui nostru (Nu fac aluzie la miniștri...) E dovadă de tembelism, de grosolanție sufletească și de inapoiere culturală, presupunând că sufletul se

ciselează în atingere cu cultura.

Niciodată nu știi pe care coajă de portocală, banană, pepene sau alt binefăcător produs al pomilor și pământului vei aluneca spre obstescul sfârșit, pentruca domnii gurbanzi ambulanți nu se gândesc decât la stomacul lor și aruncă resturile periculoase pe trotuar. (Tot nu ați pus coșurile de sârmă pentru resturi, de-alungul străzii, domnule primar!...)

Atunci dar, când se găsesc oameni cari din reavoindă sau dintr'o vinovată neatenție, aruncă țigări aprinse în pivnițe, proprietarii acestora să se îngrijească să nu fie în apropierea „aerisitoare”, „fizerdri”, alcool, benzind, inimi, sau alte lucruri cari se aprind ușor.

Pentruca dobitocii insensibili și neatenți, sau imbecilii cu suflet pervers și bolnav de patima aceluia Erostrat care a aprins faimoasa bibliotecă din Alexandria, nu-și dau seama de urmările pe cari secrețiunile insipide ale cretinului lor aparat anemic pe care au tupeul să-l numească creier, le pot avea.

Pașubă și... nu prea

Să luăm, de exemplu, cazul de ieri. Dintr'o mică neatenție, se aprindea acel mare edificiu care adpostește sala a cărei scenă e debuseul talentului românesc și a... propagandei antirevizioniste desfășurată de trupele maghiare din Arad și jur, sub patronajul orașului concesionar.

Dar aceasta nici nu era pașuba cea mai grozavă, pentruca sala teatrului Aradului este și așa, destul de mică, scaunele vechi, așa încât o reparație ar fi necesară. Totuși! Acum în pragul stagiunii, pierderea ar fi fost enormă.

Dar gândiți-vă că acel u-

riaș edificiu nu costă numai din sala teatrului! Sunt în acel edificiu o mulțime de prăvălii, o cafenea și o alta în reparație, o mulțime de locatari. Ce s'ar fi întâmplat în caz de incendiu?

Și-apoi, un foc izbucnit într'un palat de proporțiile teatrului, nu s'ar fi închistat între ziduri, ci ar fi izbucnit, frenetic și catastrofal, în dreapta și în stânga, periclitând serios împrejurimile. (Bine, că pompierii noștri ar fi fost la datorie în... jumătate de ceas, dar... Doamne, mici s'ar fi simțit!)

Focul n'o îi fost pus?

Cine știe? Gestul ar fi fost laș. Proporțiile începutului și procedeul e elovent. Dar caracterul celor presupuși că ar fi avut motiv, e la fel: laș.

N'o fi fost oare un dușman al lui Szendrei? Nu s'o fi gândit unul din cei cărora nu le-a reușit să le fie concesionar teatrul, că ar fi ușor să-l oprească și pe Szendrei dela venite și pe succes? Ușor. Arunci țigara, sau o aruncă altul pentru tine. Focul se naște, iar tu, chiar dacă ești prins — ceace e doar te puțin probabil — scapi ușor: O întâmplare! Și printr'o „întâmplare”, ucide două muște dintr'o lovitură. Intâiu se răsună, al doilea, ia decorație dela ungeri pentru „măreața faptă de curaj”.

Sau altul

Sau să fi fost un biet românăș (tot au dat ei exemplu de revoltă când cu statuile...) care nu putea suferi ca un teatru românesc în oraș românesc, să fie închisat de o trupă ungurească. Și s'o fi gândit, în desnașdădea lui de minti întunecă-

(Continuare în pagina III-a).

Rusia a fost admisă în Societatea Națiunilor

— D. Barthou justifică admiterea —

După ample discuțiuni, Rusia a fost admisă în Societatea Națiunilor, deși câteva state — Elveția și Portugalia — au fost contra, iar alte câteva s'au abținut dela vot.

Intrarea Rusiei a fost sprijinită de Franța, iar motivele au fost expuse de d. Louis Barthou, într-o cuvântare din care reproducem câteva părți.

Argumentele Franței

„Urc la această tribună — spune d. Barthou — pentru a apăra pactul, care a pus primele baze ale Societății Națiunilor.

„Voi răspunde acuzației ce s'a adus împotriva a trei țări, între care este și țara mea. Am socotit că e momentul să putem explica prietenilor noștri că a sosit timpul admiterii Sovietelor în Societatea Națiunilor. Reprezentantul Elveției a recunoscut că demersurile noastre au decurs într-o atmosferă de încredere și fără nici o presiune din partea vreunui dintre noi.

Rusia se obligă

D. Barthou spune apoi că Sovietele, intrând în Societatea Națiunilor, se obligă să se supună tuturor îndatoririlor prevăzute de pact. D-sa observă că este prima oară când Rusia vorbește în felul acesta.

„Este drept — continuă oratorul — că între Soviete și Societatea Națiunilor există o veche polemică; dar Societatea Națiunilor s'a preocupat totdeauna de termenii primului articol al pactului, care spune că pactul trebuie să fie universal, iar constructorii Societății Națiunilor au afirmat acest caracter de universitate. Insuș d. Motta a preconizat în 1925 venirea Rusiei la Geneva, făcând, ce e drept, unele rezerve. Astăzi este chestiunea de a se ști dacă a venit momentul acestui eveniment.

„D. Jaspar a ridicat aceleași obiecțiuni ca și d. Motta, mai adăugând și altele. Ca reprezentant al Franței, aș putea să complectez și să lungesc listele reprezentate de d-nii Jaspar și Motta. Dacă ar fi să ne întoarcem la trecut, mi-ar fi ușor să relev toate atingerile aduse proprietății mai ales în chestiunea restituirii împrumuturilor. Oare Franța nu este țara în care nenumărați mici capitaliști au subscris împrumuturile rusești? Sumele pe care le-am investit în Rusia nu sunt oare cel puțin echivalente cu acelea investite de Elveția și Belgia?

„Dacă acum câțiva ani aș fi mers în țara mea, adică în departamentul care m'a ales senator, pentru a preconiza intrarea Rusiei în Societatea Națiunilor, este probabil că pledoaria mea n'ar fi avut aceeași primire ca astăzi. Dar acesta este rostul desbaterilor. Trebuie să se opună doctrinele una alteia.

„D. de Motta, în numele Portugaliei, a subliniat toate motivele de principiu, din punct de vedere economic, social și moral, care coman-

dă opunerea la intrarea Sovietelor. D-nii Motta Jaspar și Matta pot să își inchipuie că pe acest punct eu nu sunt de acord cu domniile lor, dar repet că trebuia să avem această desbatere, cu toate că mă întreb dacă este spre binele Societății Națiunilor, care se confundă cu interesele păcii”.

Spre pace!

Dacă izolarea urmează d. Barthou — este începutul războiului, cum puteți dv., cari voți pacea și sunteți grupați și organizați pentru aceasta, să respingeți Rusia? Socot că admiterea ei este necesară în interesul păcii Europei și al lumii. Vă rog să reflectați. D. Motta vorbea adineori despre opinia mondială care ne judecă. Mai este însă și viitorul care se va judeca de asemenea.

Toată Europa votează

„De altfel, nu susțin o teză personală și nici o teză care ar fi numai a Franței. Alături de Franța, Anglia și Italia cer admiterea Rusiei în Societatea Națiunilor. Nu mai suntem în 1926. Guvernul din Moscova a fost recunoscut de 22 de țări și în Europa nu mai sunt decât cinci țări care nu l-au recunoscut. Dacă înținem seama de importanța celor dintâi, putem spune că toată Europa votează astăzi pentru Rusia Sovietică. De altfel, nu vreau prin acest exemplu să motivez atitudinea noastră. Motivele noas-

tre le-am spus în fața lumii întregi și ne luăm toată răspunderea. Vă închipuiți dv. că o asemenea hotărâre ale cărei riscuri și a cărei gravitate nu ni le-am ascuns, a putut fi luată fără o matură chibzuință?

„Știu că Polonia se va asocia la cuvintele mele. Credeți că aceste patru mari puteri ar putea să aibă o atitudine comună dacă n'ar fi determinate de motive superioare? Nu aruncați Rusia în afară de organisme internaționale. Primiți-o când vedeți că vine spre dv. Veți arăta astfel credința dv. activă și clar-văzătoare, care va salva pacea lumii”.

Alte cuvântări favorabile

Pentru intrarea Rusiei în Societatea Națiunilor, au mai vorbit reprezentanții Angliei, Italiei, Cehoslovaciei, Turciei și Canadei. După aceasta, s'a adus următoarea rezoluțiune:

„Comisiunea a 6-a, văzând invitația adresată la 15 Septembrie de 30 de delegații a guvernului Uniunii Republicilor Socialiste Sovietice, cum și comunicarea făcută de Danemarca, Finlanda, Norvegia și Suedia;

„Văzând răspunsul adresat Societății Națiunilor de Uniunea Republicilor Socialiste Sovietice și constatând că Uniunea Sovietică se angajează să respecte toate obligațiunile pactului;

„Recomandă adunării să admită intrarea Uniunii Sovietice în Societatea Națiunilor”.

Vieța sportivă

Duminică la Timișoara: CFR (București)—Chinezul

Suntem în plin sezon futbolistic și inevitabilele surprize — nu degeaba mingea e rotundă — au început să se producă.

Sâmbătă, la București, CFR — echipa care în campionatul trecut a avut de susținut matchuri de baraj cu Juventus și cu ACFR (Brașov), fiindu-i chiar periclitată rămânerea în divizie — a înfrânt pe Venus, actualii campioni naționali. O înfrângere cu atât mai senzațională cu cât de mult timp CFR-ul a fost bătut la scor de două ori consecutiv de Venus, odată în partidă oficială, contând pentru campionatul trecut și a doua oară în partidă amicală.

Duminică, la Timișoara, Chinezul, după o partidă aprig disputată învinge pe Ripensia, de două ori finalistă; în campionatul național și în cupa României, pe care — probabil — o va câștiga. În ultimile în-

tâlniri Ripensia fusese învingătoare.

Cauzele acestor surprize sunt ușa de întrevăzut: *subestimarea adversarului*, o plagă de care suferă toate echipele cari au atins un epogeu, destul de efemer.

Pe Duminică 23 Septembrie, este programată întâlnirea între CFR și Chinezul, la Timișoara, care — după ultimile performanțe reușite, de ambele echipe — se anunță deschisă.

Victoria va reveni și de astă dată echipei care, dând toată atenția cuvenită adversarului, va intra pe teren decisă să învingă.

Publicul timișorean, nerăbdător să asiste la această dispută, anticipează fel de fel de pronosticuri.

Noi — mai precauți și mai obișnuiți cu surprizele — păstrăm toată rezerva.

Off-side

Dați mere din abundență copiilor anemici

Continuarea audierii d-lui gen. Cihoschi

— Nimic senzational, numai discuțiuni de ordin tehnic —

În ședința de Marți dimineața a Comisiei de anchetă Skoda, s'a continuat audierea d-lui gen. Cihoschi. Ședința a început cu o polemică ridicată de d. Armand Călinescu, referitoare la niște rapoarte despre care presa — în urma discuțiilor din Comisie — a afirmat că n'au fost întocmite. Concluzia polemicii o trage președintele comisiei, d. C. Di-

mitriu, care roagă pe raportori să redacteze rapoartele și să le depună în fața comisiei, nu să le țină prin buzunare.

Urmează apoi audierea d-lui gen. Cihoschi, care dă lămuriri tehnice asupra cartuşelor, al căror model a fost schimbat, necesitând și schimbarea cantității de pulbere și prin urmare și prețul său crește.

Ședința s'a ridicat la ora 1.

Ultimatumul greviștilor americani

New York. — Președintele comitetului de grevă din industria textilă a anunțat că în cazul când lucrătorii nu vor căpăta satisfacție până la sfârșitul acestei săptămâni, greva va fi extinsă. Sindicatele tuturor industriilor în legătură cu industria textilă vor proclama greva de solidarizare.

Conducătorul grevei a atacat violent pe generalul Johnson și instituția „Nira” cerând destituirea acestuia.

Pe de altă parte se anunță că guvernele tuturor statelor unde s'a declarat greva sunt de acord să ceară intervenția armatei pentru zădărnicierea exceselor greviste.

Un vast complot în Spania

Madrid. — Ziarul de dreapta „Informaciones” publică știri senzationale asupra unui complot pe care-l pregăteau socialiștii și elementele de stânga.

Acest complot, scrie ziarul, avea de scop asasinarea tuturor miniștrilor spanioli, cu ocazia festivităților organizate pentru transferarea rămășițelor pământești ale foștilor revoluționari Galan și Hernandez.

Membrilor complotului li s'ar fi distribuit arme de către capii complotului.

Dacă lovitura ar fi reușit, s'ar fi instituit imediat dictatura proletariatului cu d. Largo Caballero în frunte.

Apropierea Ardealului de vechiul regat

București. — D. D. Dobrescu fostul primar al Capitalei prezidează o comisiune care are de gând să desdăvârșească apropierea sufletească dintre Ardeal și regatul vechiu.

În acest scop, comisiunea a hotărât să ridice o statuie lui Ionel Brătianu, la Cluj și alta lui Ștefan C. Pop, la București.

Folosiți bateriile „Galvani”

La Geneva se discută „în particular” despre restaurarea Habsburgilor

Paris. — Ziarul L'Oeuvre din Paris este informat că la Geneva s'a luat în discuțiune deocamdată în mod particular, posibilitatea unei restaurări a Habsburgilor. Problema aceasta a fost pusă în legătură cu proiectul mutării sediului Ligii Națiunilor la Viena.

În același timp în mod oficial se discută asigurarea independenței Austriei. Jugoslavia și Cehoslovacia au lăsat să se înțeleagă că nu vor subscrie pactul mutual de siguranță cu Austria decât dacă aceasta va declara că este împotriva restaurării habsburgice.

Cinematograful CENTRAL

Programul de azi:

Aniakchak

Faimoasa expediție a abatelui Bernard Hubbard în regiunile vulcanice din Alasca

Film cultural!

Reprezentările

la orele 5, 7.15 și 9.15 seara

Prețuri normale.

SELECT (Crucea Roșie)

Programul de azi:

Repriză!

Un sărut pentru tine

Janet Gaynor, Warner Baxter

Reprezentările

la orele 5, 7.15 și 9.15 seara

IUBIȚI ȘCOLARI

Ceea mai bine asortată prăvălie cu rechizite și cărți școlare, este librăria „Concordia”.

Procurați-vă toate cărțile și toate rechizitele la librăria „Concordia”.

La toate cumpărăturile veți primi cadouri prețioase. Cereți carnet de economii dela librăria „CONCORDIA” Str. Eminescu 4, tel. 466.

Dacă iubiți adevărul; dacă aprobați campaniile noastre de salubritate națională, aveți singura posibilitate de a susține eforturile noastre: PLĂTINDU-VĂ ABONAMENTELE ȘI ABONÂND PE AMICII VOȘTRII.

**Invățători și elevi români,
Cumpărați cărțile și rechizitele școlare la**

LIBRĂRIA

„CARTEA ROMÂNEASCĂ“

Bulevardul Regele Ferdinand I. Timișoara
CARE ESTE CEA MAI BINE ASORTATĂ LIBRĂRIE ROMÂNEASCĂ DIN TIMIȘOARA
SE ACORDĂ RABATURI MARI
SPRIJINIȚI COMERTUL ROMÂNESC, DAȚI AVÂNT CULTURII ROMÂNEȘTI!
— **PREȚURI EXTREM DE AVANTAJOASE!!!** —

Teatrul comunal era să ardă

(Urmare din pag. 1-a)

toare, că mai bine fără teatru decât cu serviciu de propagandă revizionistă patronat de primărie?
Nu știu.

Sau încă, altul...

Poate însă să fi fost unul care uitându-se, din curiozitate, la transformările pe care Lippi le face noilor sale cafenele, o fi văzut cu cătă subtilitate, cu cât spirit de ironizare, sunt combinate culorile în care se vopsește lavanul și mai ales marginile reliefulor zidului?

Să se fi gândit oare acest român să degeaba urlă „Ecoul”, degeaba se dărâmă statuile, degeaba se fac manifestații și degeaba e „România-Mare”, căci orice in-

tervenție ai face pentru punerea la punct a celor ce-și bat joc de noi, tot acolo a-jungi încât să ți se rădă în nas sau să fii privit compătimitor dacă nu ești, pur și simplu, dat pe ușe afară?

Cine știe ce proces mintal o fi dat naștere unei atât de funeste hotărâri?

Dar în oricare din aceste cazuri, teatrul ne văduvia de el însuși și de clădirile ce-l stau aproape, dacă fumul ar fi fost observat prea târziu și focul ar fi izbucnit inopinat.

Atenție!

Băgați de seamă! Ura e perspicace. Acest sentiment e cel mai inventiv dintre toate. Nici nu bănuiești unde poți fi atacat de cel ce te urăște.

De ce tocmai la teatrul a căzut țigara în pivniță și nu alt undeva? Cine are pivnița aceea cu chirie, de și-a găsit să țină praful de lemne tocmai lângă fereastra grătărită dela stradă? Nu s'o fi înțeles cu cel ce urăște pe Szendrei sau țara românească? Trebuie să te gândești la orice, atunci când tot așa și dușmanul tău, se gândește la orice, pentru a-ți face rău.

Vă sfătuim deci părinți ai orașului și păzitori ai ordinii și siguranței publice: atenție în toate părțile și cercetați orice fleac dacă dă de bănuț. Nu știți ce te îndrumă la măsuri sănătoase și nu știți unde poți sdrobi capul unei vipere! **Atenție!**

Dinu Călin

Metodele propagandei revizioniste maghiare

Ziarul „Pesti Hirlop” a publicat o convorbire a colaboratorului său Lederer cu lordul Camrose, primul redactor al ziarului „Sunday Times” și colaborator al ziarului „Daily Telegraph”.

Cu privire la această convorbire, ziarul „Evening Standard” din Londra publică următoarele: „S'a atras atenția lordului Camrose asupra unui interview apărut într'un ziar din Budapesta, în care s'au atribuit lordului păreri cu privire la teritoriile pierdute ale fostei Ungarii.

Lordul Camrose s'a întâlnit cu d. Lederer în atelierul din Londra al unui sculptor maghiar. Cu prilejul acestor întâlniri, s'au urmat conversații cu caracter general. Niciodată lordul Camrose n'a făcut de-

clarațiuni formale și niciodată n'a spus vreun lucru care ar fi fost destinat publicității”.

Nu se dau prime valutare

Ministerul de finanțe ne trimite următorul comunicat: Unele ziare au anunțat și discutat înființarea unor prime valutare, în devoire ce s'ar acorda exportatorilor.

De acord cu forurile competente, ținem să desmințim în mod categoric, existența acestor prime valutare. Ziarele în chestiune au făcut, probabil, confuziune cu primele de înlesnire, acordate de ministerul de industrie și comerț, producătorilor de porumb și orz, pentru a încuraja pe agricultori, a vinde, la export, asemenea produse, față de prețurile inferioare de pe piețele mondiale.

D. Beneș succesorul președintelui Massarik?

PRAGA. — *Deși există convingerea că boala președintelui Massarik nu va avea un desnodământ fatal, totuși d. Massarik, credincios ca totdeauna datoriei sale, a recomandat, în testamentul său politic, — după cum se anunță din cercurile autorizate, — de a se alege succesorul său în persoana d-lui Eduard Beneș.*

Tineretul să faciliteze apropierea dintre România și Ungaria

Budapesta. — În numărul său de Duminecă, ziarul „Nemzeti Ujság” publică un apel către tineretul maghiar pentru ca aceasta să caute să ia contact cu tineretul român și astfel cunoscându-se, să se apropie. În acest sens ziarul arată oă vor fi invitați la Budapesta conducătorii tineretului român.

Consumați mere, pere, căci ele ajută la mistuire

MARELE CIRC „KRATEYL”

Instalat în piața de fân din Timișoara-Fabrică
Dă în fiecare seară la orele 9 mari reprezentații de gală
Cu un program complet schimbat:
Călărețul sălbatic, din fundul Siberiei, ce se sbate 20 de minute între viață și moarte; și alte 14 numere de mare atracție. Sărbătorile și Dumineca două reprezentații.

Elevi

(Urmare din pag. 1-a).

ochii stinși, cu graiul slab” de parc'ar fi fakiri. Iar mai târziu umplu spitalele de tbc.

Nu numai atât. Dela gazdele lor (de regulă o babă capricioasă, dar care le permite, cu nepăsare, orice) nu pot învăța nimic. Acestea le lasă să se inhăiteze — cei mai mari — cu toate târfele și să citească toate scuipăturile editoriale ale lui Ig. Hertz, iar cei mici sunt toată ziua pe maidane cu inășii și țigănușii, copii ai muzicanților din cartierul țigănesc.

Nu mai vorbim de elevele „la gazdă”. Intrarea și eșirea e permisă oricui. Lectura nu e de nimeni supravegheată. Și-atunci te miri de... „accidente”!

Și mai e ceva. Tot ungurii! Noi am fi de părere să nu i se permită nici unui elev sau eleve să locuiască la unguri. Toată viața ungarilor e împânzită de ura ce-o au pentru noi. Și suferințele tinere nu pot sesiza pericolul. Te pomeniești că dragostea de țară și de neam le e ștearsă când ies din școală, ba alții se maghiarizează complet. Chiar și în cazul când un copil ceva mai rășărit și mai inteligent e refractar unei încercări de maghiarizare din partea gazdei, curat tot nu scapă. Propaganda revizionistă se face cu multe mijloace. Aici de exemplu se va folosi acel al corupțiunii morale. Copiii vor fi învățați la toate porcăriile pentru ca să ni se crească o generație amorală.

Din aceste motive și din altele pe cari nu le mai enumerăm, facem apel la părinți rugându-i ca pentru binele odraslelor lor și al neamului care din ei va fi format, să se intereseze de ei, să-i dea în internat sau la gazde cu garanție morală, iar pe autoritățile școlare le rugăm să institue un sever și des control, bine știind că ceea ce li se dă elevilor în orele de lecții este mai puțin important decât ceea ce ei câștigă prin lectura din timpul școlii și prin mediul ambiant.

Bacalaureatul începe mâine

Examenul de bacalaureat începe în întreaga țară mâine **Joi 20 Septembrie 1934**, în centrele publicate în zilele trecute. Candidații trebuie să se prezinte mâine dimineață la comisiile respective.

O masă fără fructe, este ca o zi fără soare.

D. Teodorescu nu demisionează

Știrea despre o demisie a ministrului de industrie și comerț, se desminte de cercurile guvernamentale, ca neîntemeiată.

D. Teodorescu s'a ocupat și ieri de organizarea Expoziției și Târgului din Parcul Carol, în vederea deschiderii care are loc la 20 Sept.

Suveranul va asista la deschidere.

Schimbare de program la Madar

Barul Madar a reușit să contracteze pentru câteva zile pe diseura Mezey Nelly și pe Várad Aladár, comicul cel mai simpatizat de publicul român, german și maghiar.

Din cauza timpului răcoros, programul se va ține în restaurant.

Inceputul la ora 11.

LOC DE CASĂ

cu grajd pentru 12 capete de vite și o încăpere de 5 pe 3 m. vând, din cauza mutării, cu preț foarte scăzut.

A se adresa

plut. FRUMUȘELU
Cercul de Recrutare, Arad

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI COMERȚULUI
VALORIFICAREA FRUCTELOR

dați fructe copiilor

CONSUMAȚI FRUCTE

Procesul comunistilor dela Timișoara

Cele două incidente ridicate de apărare au fost respinse

— Ziua II. —

În aceeași atmosferă solemnă, din ziua precedentă, d. colonel Apostolescu, președintele consiliului, deschide ședința la ora 8 dimineața.

D. comisar regal, maior Bundra, luând cuvântul, cere să se facă apelul nominal al acuzaților și să fie îndepărtați toți martorii ce eventual s'ar afla în sală.

Consiliul aprobă.

S'a excepționat valabilitatea unui interogator

D. avocat Nițulescu, din partea apărării, ridică un incident de nevalabilitate a interogatorului, luat de raportor, inculpatei Iuliana Moch, deoarece nu a fost semnat. D-sa atrage atenția consiliului că acest fapt poate duce la anularea sentinței; procesul-verbal trebuind să poarte semnătura acuzatului, în semn că-l recunoaște, iar în cazuri de forță majoră trebuie să se specifice din ce cauze n'a fost semnat, fapt ce nu există în speță.

D. comisar regal, răspunde că se pot constata încă amprentele digitale ale acuzaților și cere respingerea incidentului, ca nefondat.

Consiliul, după o deliberare — secretă — de câteva minute, în unanimitate, respinge incidentul, pentru motivele ce se vor arăta în sentință.

Competența Consiliului de război este retroactivă

Un fapt care a provocat ample discuții, de ambele părți, a fost — fără îndoială — incidentul ridicat de d. avocat Nicolau: de incompetență a consiliului de război în judecarea acestui proces. D-sa și-l motivează arătând că unii dintre acuzați ar fi săvârșit infracțiuni într-o epocă anterioară instituirii stării de asediu; alții în afara zonei căzută sub acest regim și în fine, cei ce s'ar fi făcut vinovați în timpul stării de asediu, deoarece complicitii lor au fost judecați de instanțele civile, legile prevăd — în acest caz — că și autorii principali să fie judecați de aceleași instanțe.

Invocând și jurisprudențe în această materie, d-sa cere deferirea acțiunii tribunalului civil din Timișoara.

Toată apărarea se asociază la incident și cere declinarea competenței.

D. comisar regal luând cuvântul arată că, starea de asediu fiind o lege retroactivă, încadrează toate faptele puse în sarcina inculpaților. Aduce ca exemplu procesul gărzii de fer. D. avocat Nițulescu spune că, dacă s'a judecat o chestiune similară și s'a ajuns la rezultatul dorit de acuzare, aceasta a fost numai din cauză că apărarea n'a fost bună.

Ședința se suspendă pentru zece minute.

Apărarea invinueste acuzarea

La redeschidere, d. președinte atrage atenția apărătorilor să fie atenți la vocabularul ce-l întrebuințează, pentru a se păstra toată solemnitatea cuvenită (este o aluzie la felul cum s'a adresat d. Nițulescu d-lui comisar regal).

D. avocat Nicolau invinueste acuzarea că uzează de trucuri neloiale pentru a putea menține judecarea procesului de consiliul de război. Arată apoi că legile nu iau ființă pentru a se pedepsi infracțiuni anterioare; toate dispun pentru viitor nu pentru trecut.

D. comisar regal răspunzând d-lui Nițulescu, îi atrage atenția că n'a fost destul de cuvințios și roagă să se ia act de acest fapt.

În altă ordine de idei, cere respingerea incidentului, deoarece starea de asediu fiind o lege formală și extraordinară, are o acțiune retroactivă asupra infracțiunilor la liniștea publică; ea fiind instituită în urma unor fapte culpabile petrecute.

Arată apoi că opt inculpați

principali săvârșind infracțiuni în timpul stării de asediu, ceilalți complici, chiar dacă i-au ajutat într-o epocă anterioară, prin faptul că au avut legături cu ei, trebuiesc judecați împreună.

Apărarea, prin d-nii avocați: Dogaru, Rămneanțu, Bürger, Nițulescu și Nicolau, îl combatte vehement, susținându-și punctul ei de vedere, adică incompetența consiliului.

Hotărârea consiliului

După o deliberare — secretă — de o jumătate de oră, consiliul pronunță următoarea hotărâre: unește incidentul de incompetență cu fondul, judecă și se va pronunța după debateri.

Al. Pav.

Incercuirea Germaniei

În fața manifestațiilor imperialiste ale Germaniei, Franța a procedat la încheierea unei serii de alianțe, de pacte și convenții, pentru a înconjura Germania într-o plasă care să-i imobilizeze orice mișcare. Manevra aceasta i-așî reușit Franței, iar admiterea Rusiei Sovietice în Societatea Națiunilor, nu este actul final al imobilizării Germaniei, cum s'ar putea crede. Căci Italia, care până acum câțiva timp era conducătoarea statelor revizioniste a dat înapoi și, probabil, va intra și ea în sfera de influență a politicii franceze. În vederea unei înțelegeri în acest sens, între Franța și Italia, tratativele sunt în curs. Vor duce sau nu la succes, nu se poate prevedea. Din enervarea presei germane, care spune că: »mai este timp ca Italia să și reia locurile conducătoare a grupului de state, care tind la revizuirea tratatelor de pace«, și, — din faptul, cu-

noscute de altfel, — că guvernul din Berlin a făcut un demers diplomatic la Roma, întrebând, dacă n'ar fi posibil să se elimine divergențele politice actuale dintre Germania și Italia, aceasta dacă Germania s'ar angaja în mod categoric să nu mai atenteze la independența Austriei, — reese clar că Germania este pe punctul de a rămâne singură, alături de aportul insignifiant al Ungariei, pe drumul revizionismului Ori, Franța, prin mijlocirea reluării relațiilor diplomatice dintre Soviete și Mica Înțelegere, precum și prin celelalte pacte, a urmărit tocmai acest lucru: incercuirea statelor revizioniste printr'un brâu de state antifrevizioniste. Și trebuie să recunoaștem că a reușit. Și prin aceasta s'a făcut — pare, și diplomații sunt încântați — un pas mai departe pentru asigurarea păcii europene.

S. & H.

Conferința inspectorilor la Finanțe

D. ministru Mitiță Constantinescu, a convocat aseară la ministerul de finanțe pe toți inspectorii financiarți regionali din țară.

La conferință au mai luat parte și d-nii: Lăzeanu, secretar general, C. Procopiu, directorul general al contribuțiilor, Coltofeanu, directorul personalului și Brăneanu, directorul mișcării fondurilor.

D. Mitiță Constantinescu, a cerut inspectorilor financiarți, să facă cât mai dese inspecțiuni atât la administrațiile financiare cât și la celelalte administrațiuni în subordine. Să se caute cât mai mult posibil să se stimuleze încasările, mai ales în această epocă. D-sa a mai cerut ca toate inspecțiunile să se facă pe teren, iar nu numai la birou.

S'a atras atențiunea apoi a

supra rămășițelor impozitelor, cari trebuiesc raportate în nouile roluri, în mod exact.

S'a mai cerut ca toți inspectorii să înainteze ministerului rapoarte bilunare de toată activitatea lor și de propunerile ce au de făcut.

Din partea inspectorilor, s'a cerut autorității superioare să se țină seamă de complectarea nevoilor de personal, care se simte foarte mult la finanțe.

La sfârșitul conferinței s'a repartizat pentru Capitală, la controlul și încasarea impozitelor indirecte și timbru 4 d-ni inspectorii.

Toți inspectorii vor pleca mâine la inspecție în întreaga țară.

Hrănindu-vă cu fructe, vă refaceți sănătatea zdruncinată.

Cum se vor plăti rechiziții

Printr'un jurnal al consiliului de miniștri, ministerul apărării naționale a fost autorizat a rechiziționa, sub formă de închirieri „cu plată“, dela locuitorii țării: caii, boii, căruțele, harnașamentul, bicicletele, motocicletele, autovehiculele și autotractoroarele necesare unităților ce urmează a se concentra în interesul instrucțiunii în cursul lunilor Septembrie Octombrie a. c.

Cheltuelile ce vor rezulta din executarea acestor rechiziții vor fi suportate din

destinat manevrelor pe anul 1934 și vor fi plătite form tarifului în vigoare, publicat în Monitorul Oficial 116 din 23 Mai 1934.

Se autoriză a se face cu tiruire, „fără plată“ la locuitori (conform art. 2 din rechizițiilor și art. 6 din regulamentului acestei legi) a tărilor ce vor executa conștrările de instrucție și manevrele.

Ce spune „Ivestia“ despre intrarea Sovietelor în Liga Națiunilor

Moscova. — Comentând primirea guvernului Sovietelor în Societatea Națiunilor, „Ivestia“ crede că acesta este foarte important.

Pentru acel ziar, această invitație este consecința puterii crescânde a Sovietelor în toate domeniile, ca și a politicii sale pacifice, care constituie o desmitire „a acestui imperialism roșu despre care vorbesc calomniatorii Uniunii Sovietelor“.

„Ivestia“ analizează mai departe motivele cari au împins Rusia Sovietică să caute colaborarea instituției dela Geneva și împarte lumea în două grupări de națiuni: cele care nu caută războiul și cele care „sunt gata să se angajeze într-o tentativă de aventură și caută o eșire pe calea războiului“.

„Două mari puteri, Germania și Japonia, au părăsit Societatea Națiunilor pentru a se elibera de orice angajament care ar decurge pentru ele din statutul Societății Națiunilor. Puterile interesate la menținerea păcii înțeleg că lupta pentru pace fără participarea Rusiei Sovietice, este iluzorie.

Franța, înaintea altor puteri înțeles rolul Rusiei în lupta pentru pace și a luat inițiativa consolidării politicei pacifice a Societății Națiunilor și invitarea Uniunii republicilor socialiste sovietice“.

Ziarul explică apoi că Rusia nu închide ochii asupra deficiențelor Societății Națiunilor, dar reamintește recentele cuvinte ale lui Stalin că Societatea Națiunilor „poate deveni o frână pentru a evita deslănțuirea conflictelor militare sau pentru a le împiedeca“. În acest scop a tratat Rusia Sovietică în Societatea Națiunilor.

În concluzie, „Ivestia“ clară că doi factori sunt necesari pentru menținerea păcii: voința de pace a maselor din toate țările și forța Rusiei Sovietice, căci „cu cât mai gilență va fi armata roșie, atât mai mult se vor teme aventurierii imperialiști de urma politica lor de agresiune și cu atât mai puternic va fi situația Rusiei Sovietice în lupta pentru pace, pe care Rusia e gata să aducă la Societatea Națiunilor“.

Consiliul de miniștri și numirile ilegale

Eri la orele 9 dimineața a avut loc un consiliu de miniștri, sub președinția d-lui prim-ministru G. Tătărescu.

Consiliul s'a ocupat exclusiv cu problema numirilor ilegale cercetând tablourile nominale prezentate de către departamente cu privire la funcționarii intrând în această categorie.

Consiliul a aruncat și o privire de ansamblu asupra fizionomiei serviciilor publice în ipoteza aplicării integrale a decretului-lege respectiv.

Chestiunea prezentând numeroase aspecte, un nou con-

siliu de miniștri are Miercuri la orele 5 d. a.

După terminarea ședinței eri, s'a dat presei următorul

COMUNICAT

Consiliul de miniștri, intrând sub președinția d-lui Gh. Tătărescu, a luat în discuțiune și poartele pe ministere referitoare la revizuirea numirilor, înaintea lor, definitivărilor și stabilizării ilegale, urmând a se continua cercetarea acestor rapoarte ședința consiliului de Miercuri ora 5 după amiază.

Se încheie lucrările skodiste

Comisiunea de anchetă parlamentară în afacerea Skoda roiește să și încheie lucrările la capătul acestei săptămâni.

În acest scop se vor ține și ședințe de noapte.

În legătură cu problema preșurilor, va mai fi audiat d. gen. Condeescu. După aceea se va lua în cercetare chestiunea falsului. Vor fi audiați toți cei indicați de d. Iuliu Maniu: gen. Uică, col. Pomponiu, lt.-col. Hogi Stoica, lt.-col. Hotineanu. D. Maniu nu va mai fi audiat.

Fructele și strugurii trețin tinerețea.

Culesul viilor la Siria

Viticultorii din Siria au fost nevoiți să țină culesul mai de vreme din cauza putrezirii uscării ciorchinilor bătuți de piatră. Recolta a fost, în general, foarte slabă dând până la 7 hl. de hectar, pe când în anii trecuți se ajungeau la 30 hl. În celelalte comune culesul începe prin 25—1.